

ЧАСТИНА ПЕРША

1

До студії новин телеканалу «Сі-Бі-Ей» у Нью-Йорку перше повідомлення про пошкоджений «Аеробус» А300, який спалахнув і наближається до летовища Даллас-Форт-Ворт, надійшло лише за кілька хвилин до першої трансляції «Національних вечірніх новин» цієї мережі. Годинник показував 18:21 за східним часом, коли керівник бюро «Сі-Бі-Ей» у Далласі повідомив внутрішнім зв'язком продюсеру нью-йоркської «Підкови»: «Будь-якої миті очікуємо великої авіакатастрофи в Даллас-Форт-Ворті. Сталося зіткнення в повітрі невеликого літака з «Аеробусом», повним пасажирів на борту. Менший літак упав. «Аеробус» палає і намагається сісти. Поліція та швидка допомога вже наготові».

— Боже! — вигукнув один із продюсерів «Підкови». — Який у нас шанс отримати картинку звідти?

«Підкова» — величезний стіл із кріслами для дванадцятьох осіб — був місцем, де планували й готували флагманський випуск новин для всієї мережі з раннього ранку кожного буднього дня до останньої секунди ефірного часу пізно ввечері. У їхніх конкурентів така зона в студії мала інші назви: у «Сі-Бі-Ес» — «Акваріум», в «Ей-Бі-Сі» — «Обід», в «Ен-Бі-Сі» — «Пульт». Та, попри відмінність у назвах, функції цих підрозділів усюди були однаковими.

Тут, подекують, зосередилися найкращі уми телеканалу, коли справа доходила до обговорення важливих питань

і прийняття рішень щодо новин: виконавчий продюсер, телеведучий, старші продюсери, режисер, редактори, сценаристи, головний графічний дизайнер та їхні помічники. Також тут розміщувалися, немов інструменти в оркестрі, пів дюжини комп'ютерних терміналів, принтери, ряд сучасних телефонів і телевізійних моніторів, на які можна було миттєво викликати будь-що: від невідредагованої стрічки, підготовленого сегмента новин, готового до трансляції, аж до трансляцій конкурентів.

«Підкова» розташовувалася на четвертому поверсі будівлі «Сі-Бі-Ей», у центральній відкритій частині приміщення, по один бік якого були офіси — кабінети відповідальних працівників вечірнього випуску, які в різний час доби утікали від украй шаленої атмосфери «Підкови» до своїх більш приватних приміщень.

Сьогодні, як і в більшість інших днів, на чолі «Підкови» сидів Чак Інсен, виконавчий продюсер. Стрункий та енергійний, він був ветераном журналістики, який замолоду працював у друкованій пресі та навіть заради надавав перевагу місцевим новинам над міжнародними. У свої п'ятдесят два роки Інсен за телевізійними мірками був уже старим, хоча й не виявляв жодних ознак зниження енергійності, навіть після чотирьох років роботи, яка часто вичавлювала з людей усі соки. Чак Інсен міг бути різким, часто саме таким бував; ніколи не терпів телепнів чи порожніх балачок. Одна з причин: у напруженому графіку для цього просто не було часу.

Саме зараз, а це була середина вересня, тиск на працівників був максимальним. Протягом усього дня, від самого ранку, програму «Національних вечірніх новин», вибір тем та акценти в них переглядали, обговорювали, вносили зміни й визначали пріоритети. Кореспонденти та продюсери з усього світу пропонували свої ідеї, отримували

інструкції, відповідали на запити. Упродовж цього процесу денні випуски скоротилися до восьми кореспондентських репортажів, тривалістю в середньому від півтори до двох хвилин кожен, плюс два репортажі із закадровим текстом і чотири репортажі з «розповіддю». Озвучення за кадром — відповідальність телеведучого, який говорив на тлі зображень, а «розповідь» — для ведучого без зображень. Середня тривалість кожного з таких репортажів — двадцять секунд.

Тепер раптово, через терміновий сюжет із Далласа і за менше ніж вісім хвилин до виходу в ефір, постала необхідність змінити всю сітку новин. Хоча ніхто не знав, скільки ще інформації надійде і чи буде доступна картинка, щоб можна вставити її в повідомлення з Далласа, принаймні один запланований сюжет доведеться вилучити, а інші — скоротити. Заради балансу й хронометражу послідовність сюжетів слід було змінити. Трансляція уже починалася, а перестановка ще тривала. Таке траплялося часто.

— Свіжий репортаж, усім, — пролунав чіткий наказ від Інсена. — Ми подамо Даллас на початку. Кроф зробить розповідь. У нас уже є матеріал із телеграфних агенцій?

— З АП щойно надійшов. Я вже отримав.

Відповідь пролунала від телеведучого Кроуфорда Слоуна. Він читав роздруківку бюлетеня «Ассошіейтед прес», яку йому вручили кілька хвилин тому.

За Слоуном, добре знайомим глядачам своїми грубуватими рисами обличчя, волоссям із сивиною, щелепою, що виступає вперед, та авторитетною й обнадійливою манерою спілкуватися майже щовечора спостерігали близько сімнадцяти мільйонів людей. Він сидів у «Підкові» на своєму звичному привілейованому місці праворуч від виконавчого продюсера. Кроуфорд Слоун — ветеран новин, що впевнено рухався кар'єрною драбиною, особливо після роботи кореспондентом «Сі-Бі-Ей» у В'єтнамі. Згодом, після

нетривалої роботи репортером у Білому домі, а потім — років роботи нічним ведучим, він став національною зіркою, одним із представників медіа-еліти.

За кілька хвилин Слоун перейде до студії прямого ефіру. Тим часом для своєї розповіді він спиратиметься на те, що вже надійшло з Далласа через динаміки, а також на деякі фрагменти репортажу АП. Проте складатиме історію самотужки. Не кожен ведучий писав свій матеріал самостійно, але Слоун, коли це було можливо, любив сам писати більшу частину того, що промовляв. Проте мав робити це хутко.

Знову почувся гучний голос Інсена. Виконавчий продюсер, консультуючись із підготовчою групою, сказав одному з трьох своїх старших продюсерів:

— Саудівську Аравію — у кошик. Заберіть п'ятнадцять секунд у Нікарагуа...

Подумки Слоун сіпнувся, коли почув рішення прибрати саудівський сюжет. Це була важлива новина й добре підготовлені дві з половиною хвилини від близькосхідного кореспондента «Сі-Бі-Ей» про майбутні маркетингові плани саудівців щодо продажу нафти. Завтра ця історія буде мертвою, бо вже відомо, що інші канали мають її і сьогодні ввечері оприлюднять.

Слоун не ставив під сумнів рішення поставити історію з Далласа на перше місце, але його власним вибором для видалення була б інформація з Капітолійського пагорба про зловживання одного сенатора США. Законодавець нишком залучив вісім мільйонів доларів у великий законопроект про асигнування та фінанси, щоб допомогти спонсору своєї виборчої кампанії й особистому приятелю. Це розкрилося лише завдяки ретельному журналістському розслідуванню.

Вашингтонський сюжет, звісно, барвистіший, та все ж він не настільки важливий, оскільки корумпований член Конгресу не був рідкісним явищем. «Але це рішення, —

з гіркотою подумав телеведучий, — типове для Чака Інсена». Знову відкинули закордонний матеріал, якому надавав перевагу Слоун.

Стосунки між виконавчим продюсером і телеведучим зроду не були приязними, та останнім часом вони погіршилися через розбіжності саме такого штибу. Здавалося, що їхні основні думки дедалі дужче розходилися в різні боки не лише щодо того, які новини повинні мати пріоритет щовечора, але й щодо того, як їх подавати. Так, Слоун вважав, що варто детально розглянути кілька головних тем, а Інсен прагнув утиснути якомога більше новин у випуск, навіть якщо їх подавали досить стисло.

За інших обставин Слоун заперечив би проти відмови від саудівського матеріалу, можливо, навіть наполягав би на збереженні цього сюжету, оскільки ведучий також був водночас і виконавчим редактором, тож мав вплив на процес, але зараз часу на оговорення не залишилося.

Слоун поспішно вперся п'ятами в підлогу, з напрацьованою майстерністю відсуваючи своє обертове крісло назад і вбік, відтак опинився перед клавіатурою комп'ютера. Зосередившись, подумки ізолювавши галас навколо себе, вистукував те, що мало стати першими реченнями сьогоднішньої трансляції:

З Далласа-Форт-Ворта щойно надійшла свіжа інформація про те, що може спричинити трагедію. Ми дізналися, що кілька хвилин тому в повітрі сталося зіткнення двох пасажирських літаків, один із яких — «Аеробус» авіакомпанії «Маскегонські авіалінії» з багатьма пасажирами на борту. Це трапилося над містом Гейнсвілл у штаті Техас, на північ від Далласа, й «Ассошіейтед прес» повідомляє, що інший літак — як

вважають, невеликий, розбився. Наразі немає жодної інформації про його долю чи про жертви на землі. «Аеробус» все ще залишається в повітрі, однак він горить, а його пілоти намагаються дістатися аеропорту Даллас-Форт-Ворт для посадки. На землі вже чергують пожежники й бригади швидкої допомоги...

Поки його пальці бігали по клавіатурі, Слоун десь у глибині душі розмірковував, що мало хто, якщо взагалі хтось, вимкнеться раніше, ніж закінчатся сьогоднішні новини. Він додав речення з пропозицією стежити за подальшим розвитком подій, а потім натиснув клавішу для роздруківки. У телесуфлері також отримують роздруківку, тож до того часу, як він дістанеться студії телетрансляції поверхом нижче, інформація буде готова для читання з екрана суфлера.

Поки Слоун швидко прямував сходами на третій поверх, тримаючи в руці стос паперів, Інсен уже запитував старшого продюсера:

— Щоб ти скис, де фотографії з Далласа?

— Чаку, справи кепські. — Тримаючи телефон на плечі, продюсер розмовляв із редактором національних новин у головній редакції. — Літак, що палає, вже наближається до летовища, але наша фільмувальна група за двадцять миль звідти. Вони не встигнуть.

— Дідько! — розчаровано вилаявся Інсен.

* * *

Якби медалі вручали за небезпечну службу в галузі телебачення, Ерні Ла Саль, редактор національних новин, мав би повні скрині скарбів. Хоча йому виповнилося лише двадцять дев'ять років, він працював професійно й часто наражався на небезпеку як польовий продюсер «Сі-Бі-Ей»

в Лівані, Ірані, Анголі, на Фолклендських островах, Нікарагуа та в інших складних місцях, де виникали складні ситуації. Хоча такі ж ситуації все ще траплялися, зараз Ла Саль спостерігав за подіями в країні, які іноді могли бути не менш складними, зі зручного м'якого фотелю в офісі зі скляними панелями та виглядом на головну редакцію.

Ла Саль був миршавим, дрібнокостим, проте енергійним, з акуратною борідкою та вишукано одягнений — дехто казав, що так одягаються яппі. Редактор національних новин мав досить широкі обов'язки і був одним із двох найстарших керівників у редакції. Інший був редактором закордонних новин. Обоє мали окремі столи в редакції, які займали, коли якась конкретна історія ставала «гарячою», оскільки всі працівники були з ними тісно пов'язані. Саме таким був репортаж про аеропорт Даллас-Форт-Ворт, тож Ла Саль поспішив до свого столу в редакції.

Монтажна зала розташовувалася поверхом нижче від «Підкови». Так само, як і студія новин, яка використовувала гамірну редакцію як візуальне тло. Диспетчерська, де режисер поєднував технічні компоненти кожної трансляції, містилася в підвалі будівлі.

Минуло сім хвилин відтоді, як керівник бюро з Далласа вперше повідомив про пошкоджений «Аеробус», що наближається до Далласа-Форт-Ворта. Ла Саль відклав один телефон і взяв інший, одночасно переглядаючи екран комп'ютера поруч, на якому щойно з'явився новий репортаж АП. Як редактор він намагався докладати всіх зусиль, щоб забезпечити якнайкраще висвітлення історії, водночас інформуючи «Підкову» про розвиток подій.

Саме Ла Саль повідомив неприємні новини про фільмувальну групу телеканалу «Сі-Бі-Ей», що опинилася найближче. І хоча зараз вона мчала до Далласа-Форт-Ворта, ігноруючи обмеження швидкості на дорозі, усе ще